

Informacija ketinantiems teikti paraišką įregistruoti veislę Nacionaliniame augalų veislių sąrašė

■ Nacionalinis augalų veislių sąrašas (toliau – NAVS) yra Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) direktoriaus įsakymu patvirtintas teisės aktas.

■ Į jį įrašytų žemės ūkio, daržovių ir sodo augalų, dekoratyvinių augalų veislių dauginamąją medžiagą galima dauginti ir tiekti rinkai Lietuvos Respublikoje, o žemės ūkio augalų ir daržovių veislių dauginamąją medžiagą – po jų įrašymo į Europos Sąjungos žemės ūkio augalų ar daržovių rūšių veislių bendruosius katalogus – visoje Europos Sąjungos teritorijoje. NAVS sudaromas vadovaujantis [Augalų sėklininkystės įstatymo](#) bei [NAVS sudarymo ir tvarkymo nuostatomis](#). Selekcininkas, jo įgaliotasis atstovas ar augalo veislės palaikytojas (toliau – pareiškėjas), norėdamas registruoti savo sukurtą augalo veislę, Tarnybai turi pateikti:

- [paraišką įrašyti augalo veislę į NAVS](#);
- [nustatytos formos veislės aprašą](#) (techninę anketą, skirtingą kiekvienai augalo rūšiai);
- [įgaliojimą atstovauti selekcininkui](#), jeigu pareiškėjas nėra selekcininkas;
- [pasiūlyti tinkamą pavadinimą](#).

■ Kad galėtų būti įrašyta į NAVS, augalo veislė, turi atitikti išskirtinumo,

vienodumo ir stabilumo (toliau – IVS) reikalavimus, būti geros ūkinės vertės (tik žemės ūkio augalų veislės) ir turėti tinkamą pavadinimą. Ūkinio vertingumo tyrimai (toliau – ŪVT) žemės ūkio augalų veislėms atliekami 2 (vasarinių augalų rūšių) arba 3 (žieminių augalų rūšių) metus. IVS tyrimai atliekami kompetentingose ES valstybių institucijose, ŪVT – Tarnybos augalų veislių tyrimo skyriuose arba kompetentingose institucijose pagal sutartis. Valstybinė augalų veislių vertinimo komisija įvertina ŪVT rezultatus ir siūlo įrašyti augalo veislę į NAVS arba atmesti pateiktą paraišką arba pratęsti tyrimus dėl nepakankamai gerų ŪVT rezultatų. Kiekvienų metų [ŪVT rezultatai yra skelbiami Tarnybos interneto svetainėje](#).

■ Augalo veislė į NAVS yra įrašoma 10 metų laikotarpiui. Pareiškėjui paprašius, šis laikotarpis gali būti pratęstas. [NAVS yra skelbiamas Tarnybos interneto svetainėje](#).

■ Pareiškėjas turi teisę atsiimti paraišką viso tyrimo laikotarpiu ar prašyti išbraukti augalo veislę iš NAVS. Už paraiškos pateikimą įrašyti augalo veislę į NAVS mokesčio nėra. Už ŪVT reikia mokėti kasmet pagal žemės ūkio ministro patvirtintus įkainius ir pagal Tarnybos pateiktą sąskaitą. Įkainiai yra skelbiami Tarnybos interneto svetainėje. Už veislės

įrašymą į NAVS Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimu yra nustatyta 32 Eur valstybės rinkliava, kurią reikia sumokėti į Valstybinės mokesčių inspekcijos sąskaitą. Už augalo veislės įrašą NAVS kiekvienais metais reikia sumokėti mokestį, patvirtintą žemės ūkio ministro įsakymu pagal Tarnybos pateiktą sąskaitą. [Įkainiai yra skelbiami Tarnybos interneto svetainėje adresu.](#)

■ Už augalo veislės IVS tyrimus arba šio tyrimo galutinę ataskaitą pareiškėjas moka institucijai, kuri atliko tyrimus, pagal jos nustatytus įkainius. Informacija ketinantiems teikti paraiškas suteikti augalo veislei teisinę apsaugą Lietuvos Respublikoje Teisinė apsauga augalų veislėms suteikiama vadovaujantis [Augalų veislių apsaugos įstatymu](#) ir [Saugomų augalų veislių sąrašo sudarymo ir tvarkymo nuostatais](#).

■ Teisinė apsauga augalų veislėms suteikiama, jeigu augalo veislė yra:

➤ nauja (veislė laikoma nauja, jeigu jos dauginamoji medžiaga nebuvo parduota anksčiau kaip prieš vienerius metus Lietuvos Respublikoje ir ne anksčiau kaip prieš ketverius metus kitos valstybės teritorijoje, o medžių, vynuogių ir uogakrūmių – anksčiau kaip prieš šešerius metus);

➤ veislei atliktas IVS techninis patikrinimas ir nustatyta, kad ji yra išskirtinė, vienoda ir stabili;

➤ jai pasiūlytas tinkamas pavadinimas.

■ Teisinė apsauga bulvių, medžių, uogakrūmių ir vynuogių veislėms galioja 30 metų, visų kitų augalų rūšių veislėms – 25 metus nuo įrašymo į Saugomų augalų veislių sąrašą dienos. Selekcininkas arba jo įgaliotasis atstovas, pageidaujantis, kad jo veislei būtų suteikta teisinė apsauga, Tarnybai turi pateikti:

- [paraišką suteikti augalo veislei teisinę apsaugą](#);
- [nustatytos formos veislės aprašą](#) (techninę anketą, skirtingą kiekvienai augalo rūšiai);
- [įgaliojimą atstovauti selekcininkui](#), jeigu pareiškėjas nėra selekcininkas;
- [pasiūlyti tinkamą pavadinimą](#).

■ Laikotarpiu nuo paraiškos įregistravimo iki tol, kol augalo veislei bus suteikta teisinė apsauga, jai suteikiama laikinoji teisinė apsauga Lietuvoje, kurios metu teisiškai saugomos ir ginamos selekcininkų teisės.

■ Valstybės rinkliava, nustatyta Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimu. Rinkliava turi būti sumokėta į Valstybinės mokesčių inspekcijos sąskaitą:

- už paraiškos suteikti augalo veislei teisinę apsaugą registravimą ir ekspertizę – 120 Eur;
- už augalo veislės įrašymą į Saugomų augalų veislių sąrašą ir augalo veislei suteiktos teisinės apsaugos pažymėjimą – 336 Eur;
- už augalo veislės IVS tyrimus arba šio tyrimo galutinę ataskaitą pareiškėjas moka institucijai, kuri atliko tyrimus, pagal jos nustatytus įkainius.

Tarnyba informaciniame leidinyje apie teisinės apsaugos suteikimą augalų veislėms ir jų įrašymą į Nacionalinį augalų veislių sąrašą skelbia apie:

- gautas paraiškas įrašyti augalo veislę į NAVS arba teisinei apsaugai suteikti;
- siūlomus, keičiamus ar patvirtintus augalų veislių pavadinimus;
- veislės įrašymą į NAVS arba išbraukimą iš jo;
- teisinės apsaugos suteikimą;
- paraiškų atsiėmimą arba jų atmetimą;
- selekcininkų arba jų įgaliotųjų atstovų pasikeitimus.

Kasmet yra parengiami ir išleidžiami leidiniai:

- [Nacionalinis augalų veislių sąrašas](#) ;
- [Augalų veislių ūkinio vertingumo metu tyrimo duomenys](#).

Tarnyba interneto svetainėje skelbia:

- [Saugomų augalų veislių sąrašą](#);
- [Sąrašą augalų veislių, kurioms suteikta laikinoji teisinė apsauga Lietuvos Respublikoje](#).

Tarnyba konsultuoja telefonu, el. paštu, interneto svetainėje, rengia viešąsias konsultacijas, organizuoja seminarus.

*Šią informaciją parengė augalų veislių skyrius
([kontaktai](#)) 2026 m. vasario mėnesį.*

El. paštas: info@vatzum.lt

Ūkio subjektų priežiūra:

<https://vatzum.lrv.lt/lt/administracine-informacija/ukio-subjektu-prieziura/>

<https://vatzum.lrv.lt>